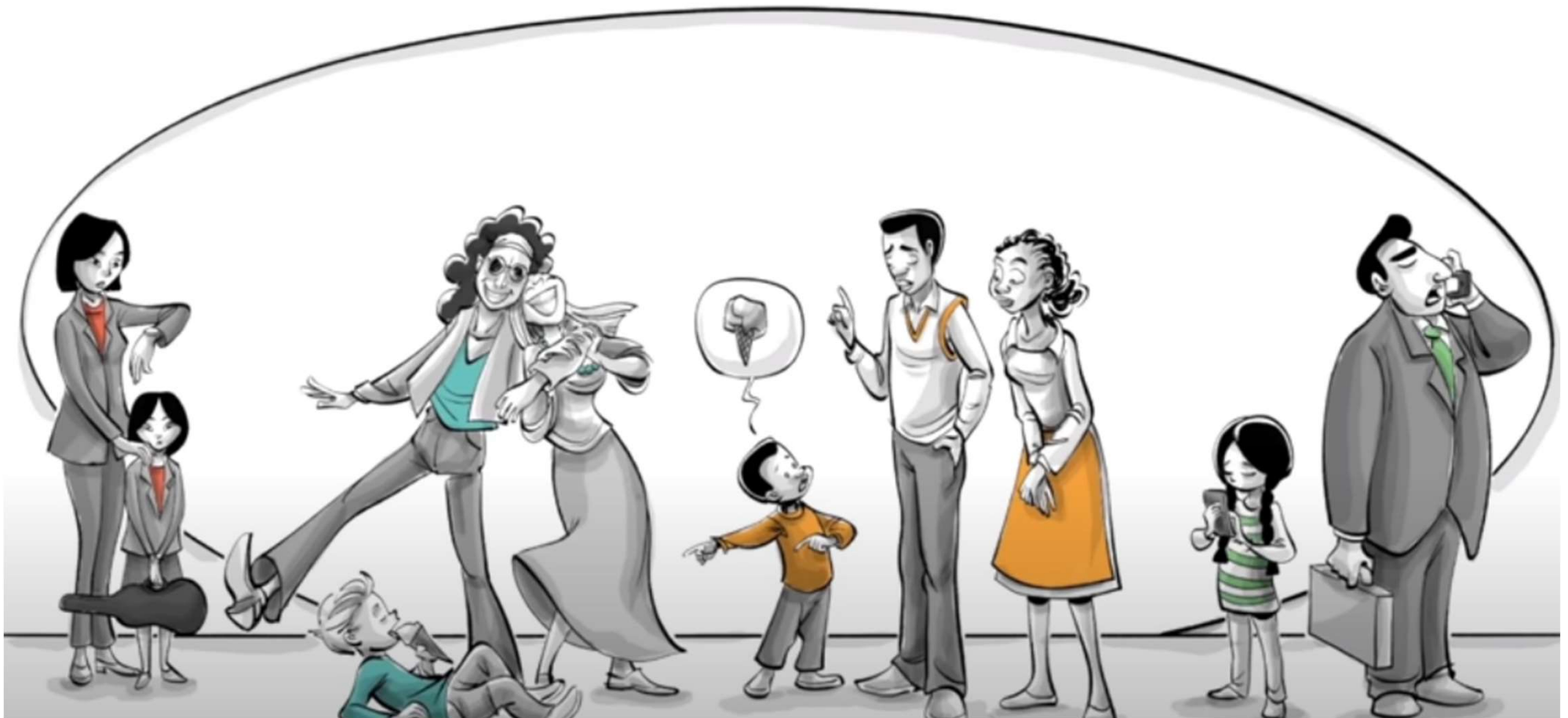

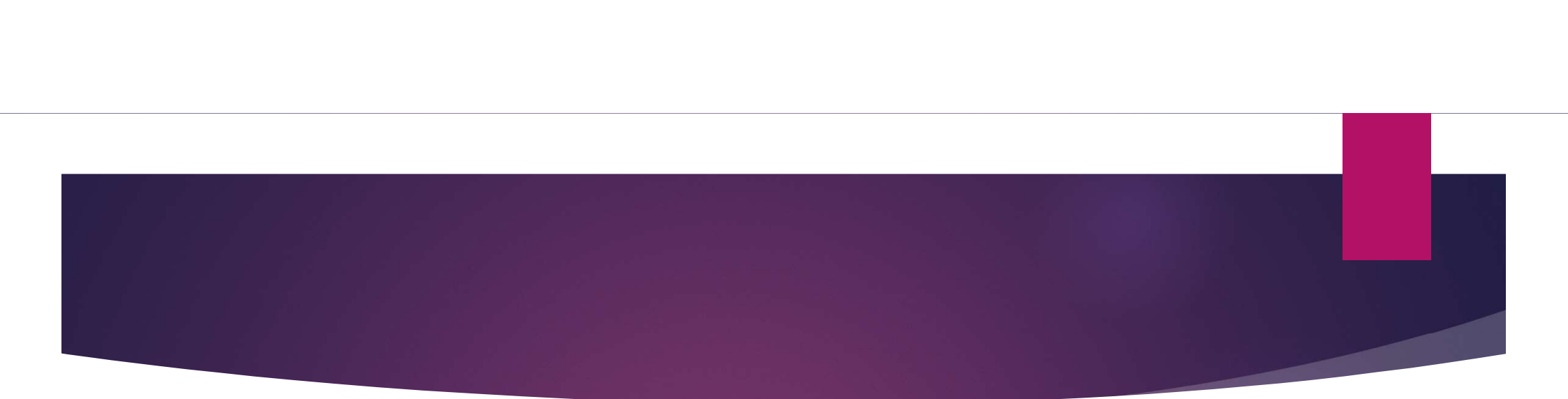

Γονεϊκή Τυπολογία (Diana Baumrind)

«Καλός ή κακός γονιός, δεν υπάρχει»

Άραγε, εσύ πώς μεγάλωσες;

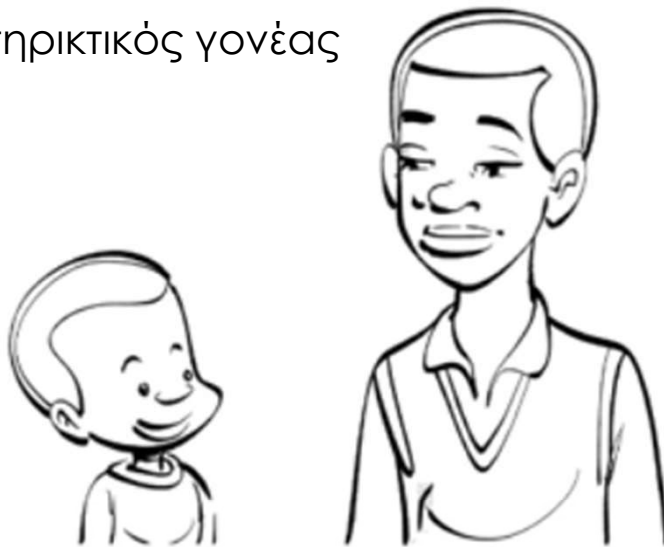

«Τα παιδιά αποτελούν καθρέπτες των γονιών τους».
Ποια είναι η γνώμη σας για αυτήν την άποψη;

Υποστηρικτικός γονέας

Επιτρεπτικός γονέας

Αυταρχικός γονέας

Αδιάφορος γονέας

Αυταρχικός γονέας

Αυταρχικός Γονέας

- ▶ Επιβάλλει **ποινές** στα παιδιά του
- ▶ **Τιμωρεί** τα παιδιά του χωρίς να τους δίνει εξηγήσεις
- ▶ Έχει υπερβολικές **απαιτήσεις** από τα παιδιά του
- ▶ Απαιτεί από τα παιδιά του τυφλή **υπακοή** και σεβασμό
- ▶ Ασκήει αυστηρό **έλεγχο** στα παιδιά του
- ▶ **Δεν ανέχεται** να διαφωνούν τα παιδιά του μαζί του
- ▶ Ξεσπάει το **θυμό** του στα παιδιά του
- ▶ Χρησιμοποιεί την **τιμωρία** ως μέσο πειθαρχίας

Δεν ξέρω πώς να παίρνω μια απόφαση....

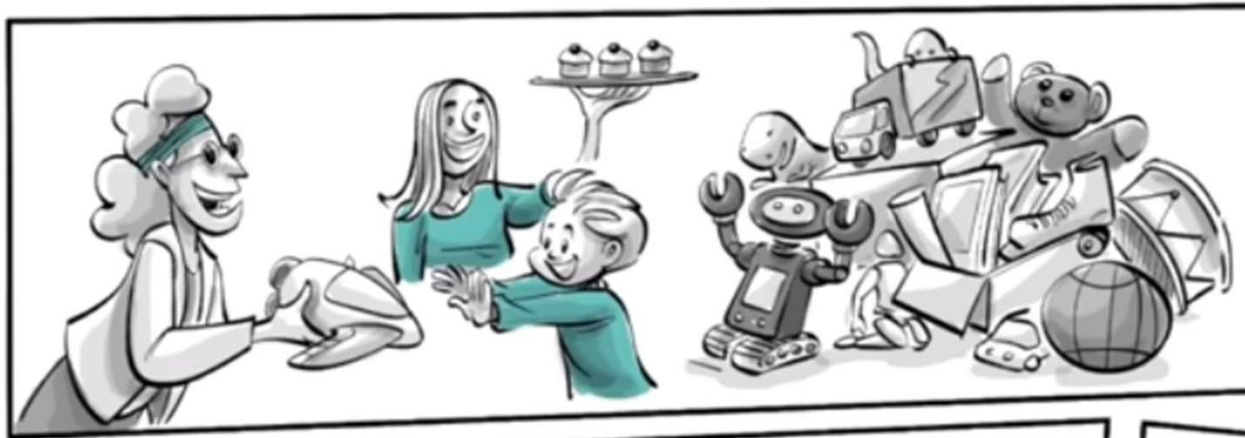

Το παιδί του Αυταρχικού Γονέα χαρακτηρίζεται από:

- ▶ Εσωστρέφεια
- ▶ Χαμηλή κοινωνικότητα
- ▶ Λίγες φιλικές σχέσεις
- ▶ Χαμηλή αυτοπεποίθηση
- ▶ Χαμηλή αυτοεκτίμηση

ΕΠΙΤΡΕΠΤΙΚΟΣ

Επιτρεπτικός Γονέας

- ▶ Έχει **λίγες απαιτήσεις** από τα παιδιά του
- ▶ Συντάσσεται με τις **παρορμήσεις** των παιδιών του
- ▶ Υποκύπτει στις **επιθυμίες** των παιδιών του
- ▶ Λέει στο παιδί του με πιο τρόπο θα το τιμωρήσει, αλλά **δεν εφαρμόζει** την τιμωρία
- ▶ **Κακομαθαίνει** τα παιδιά του

'Opiā;

Το παιδί του Επιτρεπτικού Γονέα...

- ▶ Τάση για εξαρτήσεις
- ▶ Πολλά αρνητικά συναισθήματα
- ▶ Μειωμένες κοινωνικές δεξιότητες
- ▶ Μειωμένο αυτοέλεγχο

Υποστηρικτικός γονέας

Υποστηρικτικός Γονέας

- **Συζητά** με τα παιδιά του
- Εκφράζει την **αγάπη** του στα παιδιά του
- Παρέχει **εξηγήσεις** στα παιδιά του για τις ποινές που επιβάλλει σε αυτά
- Θέτει **σαφή όρια** στα παιδιά του
- Ενθαρρύνει τα παιδιά του να είναι **ανεξάρτητα**
- **Ελέγχει** τα παιδιά του με **αγάπη**
- **Εμπιστεύεται** τα παιδιά του
- **Κατανοεί** τα παιδιά του
- **Επαινεί** τα παιδιά του
- Δείχνει **τρυφερότητα** στα παιδιά του

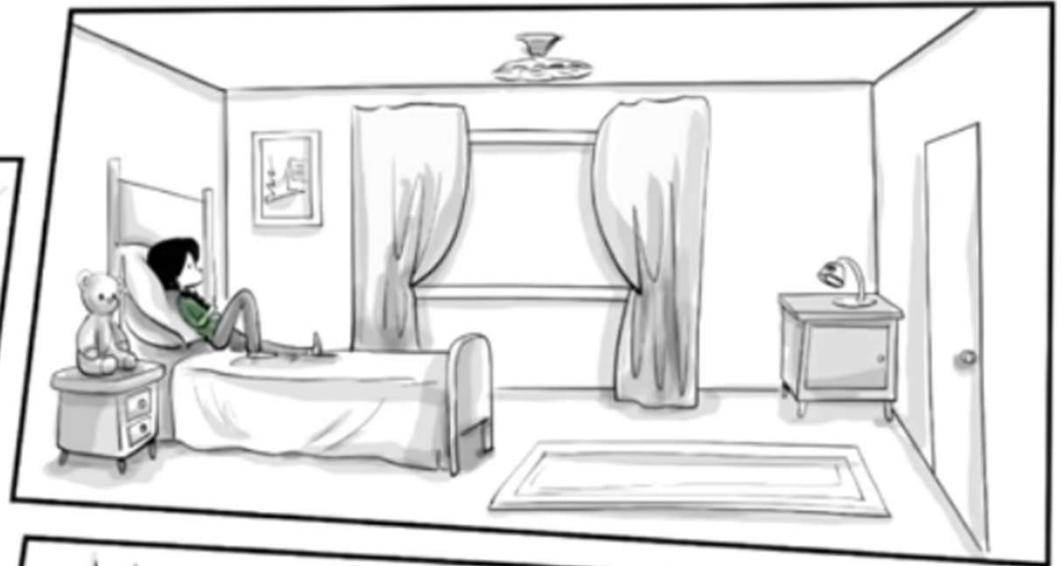
Μπορώ!

Το παιδί του Υποστηρικτικού Γονέα...

- ▶ Ανεξάρτητο
- ▶ Φιλικό
- ▶ Διεκδικητικό
- ▶ Επιτυχημένο
- ▶ Αρεστό στους άλλους
- ▶ Ρυθμίζει τη συμπεριφορά του αποτελεσματικά
- ▶ Έχει **αυτοπεποίθηση**
- ▶ Έχει **αυτοεκτίμηση**

Αδιάφορος γονέας

Αδιάφορος Γονέας

- ▶ Δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες του παιδιού
- ▶ Δεν **αφουγκράζεται** τα όνειρα και τις επιθυμίες του παιδιού
- ▶ **Παραμελεί** ακόμα και τις βιολογικές ανάγκες του παιδιού (ρουχισμός, τροφή, θέρμανση)
- ▶ Δεν **επιβλέπει** το παιδί
- ▶ Δεν **διακινεί** γονεϊκό συναίσθημα
- ▶ Ενδεχόμενη γονεϊκή **χρήση ουσιών**/καταχρήσεις.
- ▶ «Πολυάσχολος»/**καριερίστας** γονέας

Δεν αξίζω την αγάπη, δε θέλω να νιώθω τίποτα

Το παιδί του αδιάφορου γονέα...

- ▶ Χαμηλή αυτοεκτίμηση
- ▶ Χαμηλή ακαδημαϊκή/**μαθησιακή** πορεία
- ▶ Πιο πιθανή η **χρήση ουσιών** (καταχρήσεις)
- ▶ Απουσία συναισθηματικού δεσμού με τον γονέα
- ▶ Φόβος Απόρριψης.
- ▶ Ενοχικό συναίσθημα (*φταίω*)

Αυτοεκτίμηση

Η καθολική, συναισθηματική ή αξιολογική εκτίμηση του ατόμου, η οποία αντανακλά το βαθμό που το άτομο σκέφτεται θετικά ή αρνητικά για τον εαυτό του (*Neiss et al., 2002*), και εμπεριέχει δύο διακριτές διαστάσεις:

- ▶ **την ικανότητα** (*competence*): αναφέρεται στο βαθμό που το άτομο βλέπει τον εαυτό του ικανό και αποτελεσματικό
- ▶ **την αξία** (*worth*): αναφέρεται στο κατά πόσο το άτομο αισθάνεται ότι είναι σημαντικό και αξίζει

(*Cast & Burke, 2002, Herz & Gullone, 1999*)

- ▶ Οι δύο αυτές διαστάσεις βρίσκονται σε διαρκή αλληλεπίδραση και σε συνδυασμό δημιουργούν την αυτοεκτίμηση

(*Mruk, 2006*)

Χαμηλή αυτοεκτίμηση

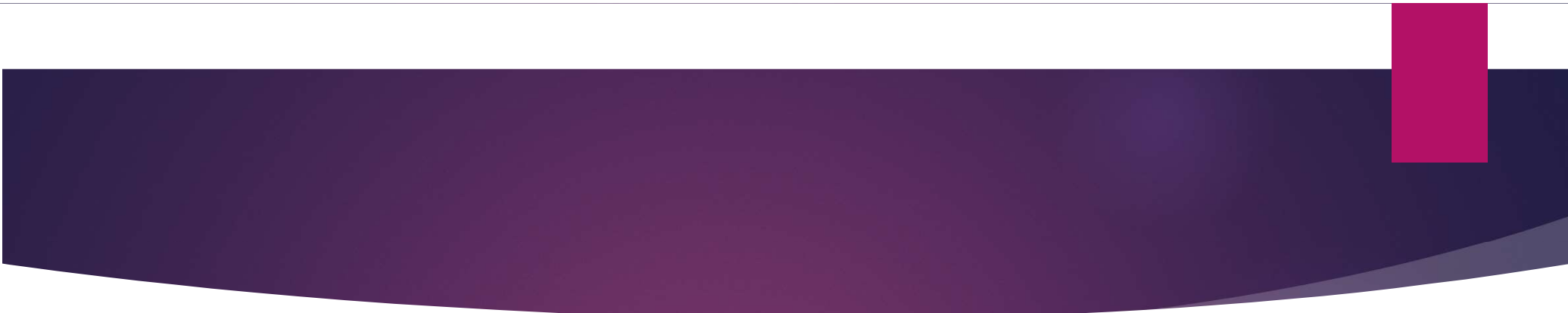
- ▶ – αμφισβήτηση των δυνατοτήτων μας, αμφιβολία και ανησυχία, άγχος
- κοινωνική απομόνωση
- έλλειψη κοινωνικών δεξιοτήτων και αυτοπεποίθησης
- αποφυγή βλεμματικής επαφής
- δυσκολίες στην άρθρωση του λόγου
- αρνητικές σκεψεις
- παραμέληση εαυτού
- συνεχής απολογία
- αποφυγή του να παίρνουμε ρίσκα
- συνεχής αναζήτηση της επιβεβαίωσης των άλλων
- απαισιοδοξία

Ενδεικτικές Εκφράσεις Ατόμων με Χαμηλή Αυτοεκτίμηση

- ▶ Συχνά νομίζω ότι δεν αξίζω τίποτα»
- ▶ «Όρες ώρες νιώθω εντελώς άχρηστος»
- ▶ «Έχω την αίσθηση ότι είμαι μάλλον αποτυχημένος»
- ▶ «Ύστερα από τις εμπειρίες που έζησα, κατέληξα στο συμπέρασμα ότι δεν αξίζω τίποτα»
- ▶ «Άραγε θα μπορέσω να τα καταφέρω;»
- ▶ »Δίνω υπερβολικά μεγάλη σημασία σε αυτά που λένε οι άλλοι»
- ▶ «Ό,τι και να κάνω δεν θα αλλάξει τίποτα»
- ▶ «Δεν πρόκειται να πετύχω»
- ▶ «Δεν αρκεί αυτό που έκανα»
- ▶ «Απέτυχα πλήρως»
- ▶ «Δεν αγαπώ πολύ τον εαυτό μου»
- ▶ «Δυσκολεύομαι να πάρω αποφάσεις»
- ▶ «Μόλις συναντήσω δυσκολία, κατηγορώ τον εαυτό μου»

Ενδεικτικές Εκφράσεις Ατόμων με Υπερβολικά Υψηλή Αυτοεκτίμηση

- ▶ Αν δεν προκαλώ τον θαυμασμό, δεν αξίζω τίποτα»
- ▶ «Όταν ήμουν παιδί, μου έλεγαν: να μην κάνεις παρέα με ασήμαντους»
- ▶ «Δεν είναι ανάγκη να απολογηθώ γιατί απέτυχε αυτή η προσπάθεια»
- ▶ «Δεν με ενδιαφέρουν οι αρνητικές γνώμες γι' αυτό το θέμα, ούτε πώς θα με αξιολογήσουν οι άλλοι»
- ▶ «Είμαι ξεχωριστός»

η σημαντικότερη σχέση που έχουμε στη
ζωή μας είναι αυτή με τον εαυτό μας.

Ενσυναίσθηση

- ✓ Ικανότητα του ατόμου να αποδίδει στους άλλους νοητικές καταστάσεις, να αναγνωρίζει τα συναισθήματά τους και με βάση αυτά να προβλέπει τη συμπεριφορά τους

(Singer, 2006)

- ✓ Να μπορεί να μοιράζεται, να βιώνει ή νοερά να ταυτίζεται με τα συναισθήματα κάποιου άλλου

(Jackson, Meltzoff, & Decety, 2005, Knafo, Van Hulle, Zahn-Waxler, Robinson, & Rhee, 2008).

Ενσυναίσθηση ή Συμπόνοια;

Συμπόνοια (τουλάχιστον forever)

- Είχα μια αποβολή.
- **Τουλάχιστον** ξέρεις ότι μπορείς να μείνεις έγκυος.
- Νομίζω ότι ο γάμος μου διαλύεται.
- **Τουλάχιστον** εσύ παντρεύτηκες.
- Δεν μιλάω με τους γονείς μου
- **Τουλάχιστον** εσύ έχεις γονείς.
- Είχα μια αποβολή
- Ειλικρινά δεν ξέρω τι να πω. Λυπάμαι τόσο πολύ.

Τα παιδιά που αντιλαμβάνονται τον πατέρα τους πρωτίστως ως **υποστηρικτικό**

έχουν περισσότερες πιθανότητες να εκδηλώσουν
υψηλή αυτοεκτίμηση και ενσυναίσθηση

Το αντίθετο συμβαίνει όταν οι πεποιθήσεις των
παιδιών αφορούν στον αυταρχικό πατέρα.

Οι έφηβοι που θεωρούν ότι η μητέρα τους είναι υποστηρικτική

έχουν υψηλότερο επίπεδο Συναισθηματικής Νοημοσύνης από ό,τι οι έφηβοι οι οποίοι αντιλαμβάνονται τη μητέρα τους ως αυταρχική ή επιτρεπτική.

-
- ▶ Οι έφηβοι που αντιλαμβάνονται και τους δύο τους γονείς ως αυταρχικούς, σε σύγκριση με τους εφήβους που θεωρούν ότι οι γονείς τους είναι υποστηρικτικοί, εκδηλώνουν δυσκολίες στη συμπεριφορά τους.

Δυσκολεύονται:

να εκφράσουν τα συναισθήματά τους
να αναπτύξουν φιλικές σχέσεις με τους
συνομηλίκους τους

Είναι υπερδραστήριοι και παρουσιάζουν προβλήματα
διαγωγής

- ▶ Οι υποστηρικτικές μητέρες ασκούν μεγαλύτερη επίδραση στη διαμόρφωση της κοινωνικής τους συμπεριφοράς από ό,τι οι υποστηρικτικοί πατέρες

-
- ▶ Αν ένα παιδί μεγαλώνει με κριτική,
▶ μαθαίνει να καταδικάζει.
 - ▶ Αν το παιδί μεγαλώνει με εχθρότητα,
▶ μαθαίνει να εχθρεύεται.
 - ▶ Αν το παιδί γελοιοποιείται,
▶ μαθαίνει να είναι δειλό.
 - ▶ Αν το παιδί μεγαλώνει στην ντροπή,
▶ μαθαίνει να αισθάνεται ένοχο.
 - ▶ Αν το παιδί μεγαλώνει με ανεκτικότητα,
▶ μαθαίνει να έχει υπομονή
 - ▶ Αν το παιδί μαθαίνει με έπαινο,
▶ μαθαίνει να εκτιμά.

«ΑΝΩΝΥΜΟΙ ΓΟΝΕΙΣ», ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

- ▶ Αν το παιδί μεγαλώνει με δικαιοσύνη,
μαθαίνει να είναι δίκαιο.
- ▶ Αν το παιδί μεγαλώνει με ασφάλεια,
μαθαίνει να έχει πίστη.
- ▶ Αν το παιδί μεγαλώνει με επιδοκιμασία,
μαθαίνει να αγαπά τον εαυτό του.
- ▶ Αν το παιδί μεγαλώνει με αναγνώριση και
φιλία,
μαθαίνει να βρίσκει αγάπη στον κόσμο.

Η Άντζελα πηγαίνει προνήπιο και η νηπιαγωγός λέει πως είναι ένα έξυπνο και κοινωνικό παιδί. Δεν υπακούει εύκολα σε κανόνες και συχνά θέλει να κάνει το δικό της. Η νηπιαγωγός ρώτησε τη μαμά της Άντζελας πώς φέρεται εκτός σχολείου, στο σπίτι και στην παιδική χαρά. Η μαμά είπε πως δουλεύει πολλές ώρες, δεν έχει βοήθεια από άλλο πρόσωπο στο σπίτι και δυσκολεύεται με την πειθαρχία της μικρής. Η Άντζελα περνά πολλές ώρες το απόγευμα βλέποντας τηλεόραση και παίζοντας ηλεκτρονικά. Δε φαίνεται να ακούει τη μαμά της που ενώ κάνει τις δουλειές του σπιτιού, τής λέει να κλείσει την τηλεόραση. Η μικρή τελικά καταφέρνει συνήθως να περνάει το δικό της.